

Başvuru Numarası	: 2023/2098
Toplantı Tarihi/Sayısı	: 06.05.2025/59
Karar Numarası	: 2025/259
Başvuran	: H.B.
Başvuran Vekili	: -
Adres	: -
Muhatap Kurum/Kişi	: Sincan 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres	: -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın Kürtçe kitaplardan faydalanamadığı, havalandırmaya güneşin olmadığı saatlerde çıkarıldığı, atölyeyi haftada iki saat kullanabildiği, oda değişim talebinin kabul edilmediği ve Kurum içi mektuplaşma faaliyetinden posta ücreti alındığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Kurumda bulunan Kürtçe kitapların kendisine verilmediğini, atölyeye haftada iki saat çıkabildiğini,

b. Havalandırmadan faydalanma saatlerinin güneşin olmadığı vakitlere göre ayarlandığını, daha çok güneş gören katlarda bulunan odalara geçme talebinin yerine getirilmediğini, güneşi az gördüğü için vücudunda demir eksikliğinin oluştuğunu ve bu durumun hasta olmasına sebep olduğunu,

c. Aynı Kurumda bulunan diğer mahpuslara gönderdiği mektuplardan posta ücreti alındığını iddia etmektedir.

3. Muhatap Sincan 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Yabancı dildeki kitaplar hakkında öncelikle mahkeme tarafından verilmiş yasaklama ve toplatma kararı olup olmadığının sorgulandığı, yasaklı değil ise 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un "*Süreli veya süresiz yayınlardan yararlanma hakkı*" başlıklı 62'nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca içerik ve güvenlik yönünden incelemelerinin sakıncalı olup olmadığının kontrol edildiği ve sakıncalı değilse ilgisine verildiği,

b. Farklı dillerde bulunan kitapların Kurumun asayiş ve güvenliğini tehlikeye düşüren, görevlileri hedef gösteren, terör ve çıkar amaçlı suç örgütü veya diğer suç örgütleri mensuplarının haberleşmelerine neden olan, kişi veya kuruluşları paniğe yönletecek yalan ve yanlış bilgileri, tehdit ve hakareti içeren kitaplardan olup olmadığının anlaşılabilmesi için bahse konu olan kitapların öncelikle varsa Kurumda ilgili dili bilen yetkin personel

tarafından tercüme edildiği, bunun mümkün olmaması halinde ücretin ilgili mahpus tarafından karşılanarak tercüme ettirildiği,

c. Kitabın tercüme edilmesi sonucunda ilgili yayın hakkında Kurumun asayiş ve güvenliğini tehlikeye düşüren, görevlileri hedef gösteren, terör ve çıkar amaçlı suç örgütü veya diğer suç örgütleri mensuplarının haberleşmelerine neden olan, kişi veya kuruluşları paniğe yöeltecek yalan ve yanlış bilgileri, tehdit ve hakareti içeren yayınlardan olup olmadığının yetkili kurullarca karar altına alınarak sonucuna göre işlem yapıldığı,

ç. 5275 sayılı Kanun'un *"Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası"* başlıklı 25'inci maddesinin ilgili bölümünde yer alan; *"Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı rejimine ait esaslar aşağıda gösterilmiştir: a) Hükümlü, tek kişilik odada barındırılır, b) Hükümlüye, günde bir saat açık havaya çıkma ve spor yapma hakkı tanınır (...)"* hükmü uyarınca, mahpusun günde bir saat havalandırma faaliyetinden yararlanmasının mevzuata uygun olduğu, *"Risk ve güvenlik gerekleri ile iyileştirme ve eğitim çalışmalarında gösterdiği gayret ve iyi hâle göre; hükümlünün, açık havaya çıkma ve spor yapma süresi uzatılabileceği gibi kendisi ile aynı üniteye kalan hükümlülerle temasta bulunmasına sınırlı olarak izin verilebilir."* hükmü uyarınca, mahpusun kendi statüsündeki aynı suç grubunda tutulan diğer hükümlüler ile temasta bulunabilmesi, iyileştirme çalışmalarındaki hal hareket ve davranışlarının gözlemlenerek iyi halli olduğu kararı verildiği takdirde sağlandığı ve İdarenin aynı suç grubundan iyi halli olarak belirlenen mahpusların açık hava ve spor faaliyetlerine beraber katılabilmelerine imkan verdiği,

d. İdare ve Gözlem Kurulu tarafından 13/2/2023 tarihinde; ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkum edilmiş hükümlülerin öncelikle bireyselleştirilmiş sportif programlardan faydalandırıldığı ancak risk ve güvenlik gerekleri ile iyileştirme ve eğitim çalışmalarında gayret gösteren ve iyi halli olanların aynı üniteye kalan diğer ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkum edilmiş hükümlülerle 6 kişiyi geçmeyecek gruplar halinde program faaliyetlerine çıkartıldığı ve aynı üniteye kalan mahpusların kaldıkları ünitelerde bulunan hobi atölyelerinden haftada 2 saat faydalanabilmelerine ilişkin karar alındığı,

e. Yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarının fiziki yapı olarak tek ve 3 kişilik odalardan oluştuğu, ceza infaz kurumlarında bulunan mahpusların oda/koğuş yerleştirilmelerinin 29/12/2020 tarihli ve 31349 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik'in *"İdare ve gözlem kurulunun görevleri"* başlıklı 14'üncü maddesinde belirtildiği üzere, İdare ve Gözlem Kurullarının görevleri arasında sayıldığı,

f. Mahpusların oda ve koğuş yerleştirilmelerinin Mezkûr Yönetmelik'in hükümlerinde belirlenen kriterler doğrultusunda, mahpusların suç türleri ve infaz ettikleri cezaları dikkate alınarak yapıldığı,

g. Kurumda bulunan bütün odaların tek ve 3 kişilik olacak şekilde dizayn edildiği ve bütün odaların birbiri ile aynı olduğu, ıslak zemin dahil toplamda 16 metrekare yaşam alanının bulunduğu, başvuranın halihazırda kaldığı odanın ve bulunduğu katın gün boyu yeterli miktarda güneş ışığı aldığı, İdare ve Gözlem Kurulunca alınan kararlar doğrultusunda mahpusların kaldığı odaların suç grupları ve ceza miktarları göz önünde bulundurularak belirli zamanlarda değiştirildiği, yeterli miktarda güneş alamayan odaların bulunması durumunda havalandırma ve spor faaliyetlerinin saatlerinin bu açığı kapatmak amacıyla öğle saatlerinde gerçekleştirildiği,

ğ. Başvuranın Kuruma 22/2/2023 tarihinde geldiği, Kurumda bulunduğu 22/3/2023 ile 12/9/2023 tarihleri arasında 6 defa Kurum revirine muayene olduğu, yapılan muayenesi sonucunda üst solunum yolu enfeksiyonu, ürtiker ve farenjit tanılarının istinaden tedavisinin yapıldığı, reçete edilen ilaçlarının kendisine elden teslim edildiği, 9/5/2023 tarihinde Sincan Ceza İnfaz Kurumları Kampüs Devlet Hastanesi Dahiliye Polikliniğine sevk edildiği ve yapılan muayenesi sonucunda ürtiker tanısı ile ilgili ilaç reçete edildiği, bu ilacın başvurana elden teslim edildiği, başvuranın yapılan revir ve hastane sevklerindeki muayene ve tetkik işlemlerinde vücudunda demir eksikliği oluştuğuna dair herhangi bir doktor tanı ve tedavisinin bulunmadığı,

h. 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu uyarınca mektup dağıtım işlemlerinin T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğünün (PTT) tekelinde olduğu, pulsuz mektup gönderiminin mezkûr Kanun'un maddeleri ile örtüşmediği ve ceza infaz kurumunun böyle bir uygulamaya gitmesi durumunda PTT'nin yerine geçebilecek olduğunun anlaşıldığı bu sebeple Kurumda bulunan mahpusların ücretleri kendilerince karşılanmak koşuluyla mektup alma ve gönderme haklarının olduğu, ücretleri karşılanan posta gönderilerinin sevki, dağıtım ve tesliminin ancak 6475 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren hizmet sağlayıcıları tarafından yerine getirilebileceği ve aksine bir uygulamanın mevzuata aykırı olacağı belirtilmiştir.

4. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünden (CTE) alınan yazılı görüşte özetle;

a. Genelgelerin idari makamların kamu kurumlarına yönelik uygulama talimatlarını ve açıklamalarını içeren düzenleyici işlemlerinden biri olduğu, ayrıca, genelgelerin hukuki hiyerarşide kanunların altında yer aldığı ve kanunlara aykırı olamayacağı, kanun ile genelge çeliştiğinde daima kanun hükümlerinin uygulandığı, genelgelerin, ancak kanunlara uygun olduğu sürece bağlayıcı olduğu,

b. Aynı kurumda birbirleriyle mektuplaşan mahpusların mektuplarının kurum idaresince pulsuz olarak gönderiminin sağlanması talebiyle İnfaz Hâkimliğine başvuruda bulunduğu, Ankara Batı 2'nci İnfaz Hâkimliğinin 27/7/2023 tarihli ve ... Esas, ... Karar sayılı kararıyla ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü ve tutukluların ücretleri kendilerince karşılanmak koşuluyla mektup alma ve gönderme haklarının olduğu, ücretleri karşılanan posta gönderilerinin sevki, dağıtım ve tesliminin ancak 6475 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren hizmet sağlayıcıları tarafından yerine getirilebileceği, aksine bir uygulamanın usul ve yasaya aykırı olacağı,

c. Ceza infaz kurumunun posta gönderilerinin sevki, dağıtım veya teslimi görevinin bulunmadığı, bu hususun PTT işletmesinin tekelinde olduğu, bu nedenle ceza infaz kurumunun pulsuz ve ücreti ödenmeyen posta gönderisini kabul etmemesi işleminde hukuka aykırı bir yön bulunmadığı belirtilerek hükümlü/tutuklunun şikayetinin/talebinin reddine karar verildiği, hükümlü/tutuklu tarafından söz konusu karara karşı ağır ceza mahkemesine itiraz başvurusunda bulunulduğu, Ankara Batı 1'inci Ağır Ceza Mahkemesinin 28/9/2023 tarihli ve ... D.İş sayılı kararıyla itirazın kesin olarak reddine karar verildiği hususları belirtilmiştir.

5. Muhatapların yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından kanuni süresi içinde yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. (...) Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)"

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

8. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

9. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön inceleme yapılması" başlıklı 48'inci maddesine göre: "Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya

geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurum görev alanına girip girmediği e) Belli bir konuyu içerip içermediği f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı yönlerinden incelenir."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Karar türleri" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

"Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

11. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesinin ikinci fıkrasına göre: "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın iddiaları, muhatap Kurumun yazılı görüşü ve konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

14. İşkence ve kötü muamele ulusal ve uluslararası mevzuatta mutlak olarak yasaklanmıştır. Birleşmiş Milletler (BM) Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 7'nci maddesine göre; "Hiç kimse işkenceye ya da zalimane, insanlık dışı ya da küçük düşürücü muamele ya da cezalandırmaya maruz bırakılamaz. Özellikle, hiç kimse kendi özgür rızası olmadan tıbbi ya da bilimsel deneylere tabi tutulamaz." Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) "İşkence yasağı" başlıklı 3'üncü maddesine göre; "Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muamelelere tabi tutulamaz."

15. Anayasa'nın 17'nci maddesinde, kimseye işkence ve eziyet yapılamayacağı, kimsenin insan haysiyeti ile bağdaşmayan ceza veya muameleyle tabi tutulamayacağı hüküm altına alınmıştır. Anayasa Mahkemesi (AYM), bu kavramlar arasında bir yoğunluk farkının bulunduğunu ifade etmektedir. Buna göre; kişinin maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne en fazla zarar veren muamelenin işkence, bu seviyeye varmayan fakat yine de önceden tasarlanmış, uzun dönem içinde saatlerce uygulanmış ve fiziki yaralanmaya veya yoğun maddi veya manevi ıstıraba sebep olan muamelenin eziyet, mağdurları küçük düşürebilecek ve utandırabilecek şekilde kendilerinde korku, küçültülme, elem ve aşağılanma duygusu uyandıran veya mağduru kendi iradesine ve vicdanına aykırı bir şekilde hareket etmeye sürükleyen aşağılayıcı nitelikteki daha hafif muamelelerin ise insan

haysiyetiyle bağdaşmayan muamele veya ceza olarak değerlendirilebileceğini belirtmektedir (AYM, Cezmi Demir ve Diğerleri, 2013/293, para. 85, 88 ve 89).

Başvuranın Kürtçe kitapların kendisine verilmediği iddiasına ilişkin olarak;

16. 5275 sayılı Kanun'un "*Kütüphaneden yararlanma*" başlıklı 61'nci maddesinde; ceza infaz kurumlarında kurumun büyüklüğüne göre kütüphane veya kitaplık oluşturulacağı ve mahpuslara Kurum kütüphanesinden yararlanma imkânı verileceği düzenlenmektedir. BM Mahpusların Islahı için Asgari Standart Kurallar'da (Nelson Mandela Kuralları) mahpusların kütüphaneden tam olarak yararlanmaları için teşvik edileceği belirtilmektedir (Nelson Mandela Kuralları, para. 64).

17. Muhatap Kurum tarafından sunulan cevap yazısında Kurum kütüphanesinde Kürtçe kitap bulunmadığı belirtilmiştir. Buna ek olarak, başvuranın 1/4/2024 tarihinde kargo ile gelen Kürtçe kitapların kendisine verilmesine ilişkin yazdığı dilekçesine istinaden İdarenin başvurana 15/4/2024 tarihinde 10 adet Kürtçe kitabı teslim ettiği anlaşılmıştır. Bu çerçevede, başvuranın bu bölümde yer verilen Kurum kütüphanesinde bulunan Kürtçe kitapların kendisine verilmediği iddiasının gerçeği yansıtmadığı; Kurum kütüphanesinde Kürtçe kitap bulunmamakla birlikte başvuranın kargo ile gelen Kürtçe kitaplarının ise kendisine teslim edildiği anlaşıldığından başvuranın iddiasının açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'inci maddesine göre kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

Başvuranın atölyeye haftada 2 saat çıkabildiği, havalandırmadan faydalanma saatlerinin güneşin olmadığı vakitlere göre ayarlandığı, daha fazla güneş gören katlarda bulunan odalara geçme talebinin yerine getirilmediği, güneşi az gördüğü için vücudunda demir eksikliğinin olduğu iddialarına ilişkin olarak;

18. Mahpusların ceza infaz kurumlarında spor aktiviteleri, hobi, sosyal ve kültürel etkinlik gibi boş zaman uğraşlarına katılım sağlamaları mahpus haklarına ilişkin uluslararası belgelerde sıklıkla tavsiye edilmektedir. Söz konusu aktivitelerin mahpusların kişisel gelişimine ve infazda hedeflenen temel amaçların sağlanmasına katkıda bulunacağı değerlendirilmektedir.

19. 5275 sayılı Kanun'un "*Kültür ve sanat etkinliklerine katılma, ifade özgürlüğü*" başlıklı 60'ncı maddesinde, mahpusların olanaklar el verdiği müddetçe kültür ve sanat faaliyetlerine katılımlarının sağlanacağı hükmü yer almaktadır. Öte yandan, mahpusun bulunduğu infaz kurumunun niteliği nedeniyle farklı uygulamalara tabi olması söz konusu olabilmektedir. Somut olayda başvuran yüksek güvenlikli bir ceza infaz kurumunda bulunmaktadır. 5275 sayılı Kanun'un "*Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı*" başlıklı 25'nci maddesine göre ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infaz rejimi farklılık arz etmektedir. Buna göre; ilgili suç türünden hükümlü olanlar günde bir saat açık hava ve spor yapma hakkından faydalanabilmektedir. 25'nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde ise "*Risk ve güvenlik gerekleri ile iyileştirme ve eğitim çalışmalarında gösterdiği gayret ve iyi hâle göre; hükümlünün, açık havaya çıkma ve spor yapma süresi uzatılabileceği gibi kendisi ile aynı üniteye kalan hükümlülerle temasta bulunmasına sınırlı olarak izin verilebilir.*" hükmü yer almaktadır.

20. Bu çerçevede, muhatap Kurum İdare ve Gözlem Kurulunun 13/2/2023 tarihli kararı ile ağırlaştırılmış müebbet cezasına mahkûm edilmiş hükümlülerin öncelikle bireyselleştirilmiş sportif programlardan faydalandırılması, risk ve güvenlik gerekleri ile iyileştirme ve eğitim çalışmalarında gayret gösteren ve iyi halli

olanların, kendisiyle aynı ünite de kalan diğ er ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiş hükümlülerle 6 kişiyi geçmeyecek gruplar halinde program faaliyetlerine çıkartılması, aynı ünite de kalan hükümlü ve tutukluların kaldıkları ünitelerinde bulunan hobi atölyelerinden haftada 2 saat faydalanabilmeleri kararının alındığını belirtmiştir. Bu kapsamda, başvuranın atölyeye haftada iki saat çıkmasının ulusal düzenlemeler ve uluslararası standartlara uygun olduğu anlaşıldığından kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

21. Başvuranın bir diğ er iddiası güneş ışığından yeterince faydalanma imkanına sahip olmadığına ilişkindir. Bu kapsamda, muhatap Kurumdan talep edilen bilgi ve belgeler incelendiğinde; Kurumun yüksek güvenli k bir ceza infaz kurumu olması sebebiyle tek ve üç kişilik odalardan oluştuğ u ve mahpusların ıslak zemin dâhil 16 m² yaşam alanının bulunduğ u anlaşılmaktadır. Buna ek olarak, muhatap Kurumdan talep edilen havalandırma çizelgesi incelendiğinde; başvuranın 14.30 ile 16.00 saatleri arasında açık hava imkânından faydalandırıldığı anlaşılmıştır. Söz konusu saat aralığının güneş ışığının geliş açıları dikkate alındığında hem yaz hem kış mevsimi boyunca güneşten faydalanmayı engelleyecek bir saat aralığı olmadığı değerlendirilmiştir.

22. Başvuranın güneş ışığından az faydalanmasından kaynaklandığını belirttiğ i demir eksikliğ i durumuna ilişkin belgeler incelendiğinde; başvuranın Kuruma 22/2/2023 tarihinde giriş yaptığ ı, bu tarih ile başvuru tarihi arasında altı defa Kurum revirinde muayene olduğ u, başvuranın muayene ve tetkik işlemlerinde vücudunda demir eksikliğ i oluştuğ una dair herhangi bir doktor tanı ve tedavisinin bulunmadığ ı anlaşılmaktadır. Bu kapsamda, başvuranın genel olarak güneş ışığından az faydalandığ ına ilişkin iddiasının gerç eğ i yansıtmadığ ı anlaşıldığından mezkûr iddianın açıkça dayanaktan yoksun olduğ u gerekçesiyle Türkiye İnsan Hakları ve Eş itlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İliş kin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'inci maddesine göre kabul edilmez olduğ u kanaatine varılmıştır.

Başvuranın aynı ceza infaz kurumunda bulunan diğ er mahpuslara gönderdiğ i mektuplardan haksız şekilde posta ücreti alındığ ı iddiasına ilişkin olarak;

23. Mahpusların kendileri hakkındaki mahkûmiyet veya tutuklama kararı ile hukuken ellerinden alınmayan tüm hakları muhafaza ettiğ i kabul edilmektedir (Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Avrupa Cezaevi Kurallarına Dair Üye Devletlere Rec(2006)2-rev Sayılı Tavsiye Kararı, para. 2). Ancak, ceza infaz kurumlarında güvenliğ in sağ lanması ve disiplinin temini gibi kabul edilebilir gerekliliklerin olması durumunda mahpusların sahip oldukları haklar ölçülülük ilkesi göz ardı edilmeden sınırlanabilecektir (AYM, *Turan Günana*, B. No:2013/3550, 19/11/2014, para. 35).

24. Mahpusların mümkün olan sıklıkla mektup, telefon veya diğ er iletişim vasıtalarıyla aileleriyle, istedikleri diğ er kişilerle ve dışarda bulunan kuruluşların temsilcileriyle haberleşmelerine izin verilmesi beklenmektedir (Avrupa Konseyi, Bakanlar Komitesi'nin Avrupa Cezaevi Kurallarına Dair Üye Devletlere Rec(2006)2-rev Sayılı Tavsiye Kararı, para. 24.1). 5275 sayılı Kanun'un "Hükümlünün mektup, faks ve telgrafları alma ve gönderme hakkı" başlıklı 68'inci maddesine göre mahpusların kendisine gönderilen mektup, faks ve telgrafları alma ve ücretleri kendisince karşılanmak koşuluyla gönderme hakkı bulunmaktadır.

25. Muhatap Kurum yazılı görüşünde, mektup dağıtım işlemlerinin PTT tarafından yerine getirildiğ ini, pulsuz mektup gönderiminin 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu maddeleri ile örtüşmediğ ini belirtmektedir. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğ ünün 45/1 No.lu Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İşlemleri ve Diğ er Hükümler Genelgesi'nin "*Diğ er işlemler*" başlıklı 6'ncı maddesinde; "*Hükümlü veya tutukluların, bulundukları ceza infaz kurumundaki diğ er kişilere yazdıkları mektuplar posta aracılığıyla gönderilmeyecektir. Bunlar mektup okuma komisyonu tarafından incelenerek sonucuna göre işlem yapılacaktır.*" hükmünün yer aldığ ı anlaşılmıştır.

26. CTE tarafından Kurumumuza sunulan yazıda; mahpusların kurum içi mektuplarının İdare tarafından pulsuz olarak gönderiminin sağlanması talebiyle İnfaz Hâkimliğine başvuruda bulunduğu, Ankara Batı 2'nci İnfaz Hâkimliğinin 27/7/2023 tarihli ve ... Esas ... Karar sayılı kararıyla ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü ve tutukluların ücretleri kendilerince karşılanmak koşuluyla mektup alma ve gönderme haklarının olduğu, ücretleri karşılanan posta gönderilerinin sevki, dağıtımı ve tesliminin ancak 6475 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren hizmet sağlayıcıları tarafından yerine getirilebileceği, aksine bir uygulamanın usul ve yasaya aykırı olacağı, ceza infaz kurumunun posta gönderilerinin sevki, dağıtımı veya teslimi görevinin bulunmadığı, bu hususun PTT işletmesinin tekelinde olduğu, bu nedenle ceza infaz kurumunun pulsuz ve ücreti ödenmeyen posta gönderisini kabul etmemesi işleminde hukuka aykırı bir yön bulunmadığı belirtilerek şikayetin reddine karar verildiği, söz konusu karara karşı ağır ceza mahkemesine itiraz başvurusunda bulunulduğu, Ankara Batı 1'inci Ağır Ceza Mahkemesinin 28/9/2023 tarihli ve ... D.İş sayılı kararıyla itirazın kesin olarak reddine karar verildiği hususları belirtilmiştir.

27. Bu kapsamda, başvuranın iddia ve talebinin yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde, talebin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'ıncı maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun Yönetmelik'in 48'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereği Kurumun görev alanına girmediği ve inceleme şartlarını taşımadığı gerekçesiyle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

6/5/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

